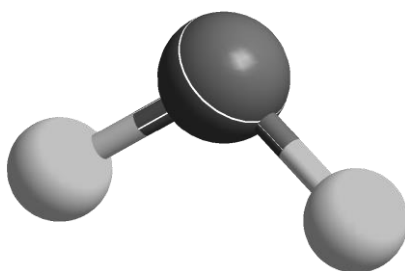

ZVEZA ZA TEHNIČNO KULTURO SLOVENIJE

DRŽAVNO TEKMOVANJE IZ ZNANJA KEMIJE ZA

SREBRNO IN ZLATO PREGLOVO PRIZNANJE

**Tekmovalna pola za 8. razred
2. april 2016**

Pred teboj je deset tekmovalnih nalog, ki so različnega tipa. Pri reševanju lahko uporabljaš le periodni sistem, ki je priložen in žepno računalo. Naloge rešuj po vrsti. V kolikor ti posamezna naloga dela težave, jo prihrani za konec.

To polo odneseš s seboj, vse odgovore vneseš na OCENJEVALNO POLO, ki jo oddaš.

Pri reševanju ne smeš uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje.

Za reševanje tekmovalnih nalog imaš na voljo 60 minut.

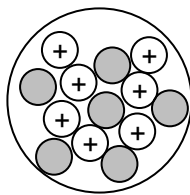
Veliko uspeha pri reševanju.

PERIODNI SISTEM ELEMENTOV

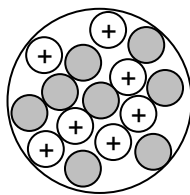
	I 1																VIII 18		
1	1 H 1,008	II 2											III 13	IV 14	V 15	VI 16	VII 17	2 He 4,0026	1
2	3 Li 6,941	4 Be 9,0122											5 B 10,81	6 C 12,011	7 N 14,007	8 O 15,999	9 F 18,998	10 Ne 20,180	2
3	11 Na 22,993	12 Mg 24,305	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13 Al 26,982	14 Si 28,085	15 P 30,974	16 S 32,06	17 Cl 35,45	18 Ar 39,948	3
4	19 K 39,093	20 Ca 40,078	21 Sc 44,956	22 Ti 47,867	23 V 50,942	24 Cr 51,996	25 Mn 54,938	26 Fe 55,845	27 Co 58,933	28 Ni 58,693	29 Cu 63,546	30 Zn 65,38	31 Ga 69,723	32 Ge 72,63	33 As 74,922	34 Se 78,95	35 Br 79,904	36 Kr 83,798	4
5	37 Rb 85,463	38 Sr 87,62	39 Y 88,906	40 Zr 91,224	41 Nb 92,906	42 Mo 95,96	43 Tc (98)	44 Ru 101,07	45 Rh 102,91	46 Pd 106,42	47 Ag 107,87	48 Cd 112,41	49 In 114,82	50 Sn 118,71	51 Sb 121,76	52 Te 127,60	53 I 126,90	54 Xe 131,29	5
6	55 Cs 132,91	56 Ba 137,33	57-71 *	72 Hf 178,49	73 Ta 180,95	74 W 183,84	75 Re 186,21	76 Os 190,23	77 Ir 192,22	78 Pt 195,08	79 Au 196,97	80 Hg 200,59	81 Tl 204,38	82 Pb 207,2	83 Bi 208,98	84 Po (209)	85 At (210)	86 Rn (222)	6
7	87 Fr (223)	88 Ra (226)	89-103 #	104 Rf (265)	105 Db (268)	106 Sg (271)	107 Bh (270)	108 Hs (277)	109 Mt (276)	110 Ds (281)	111 Rg (280)	112 Cn (285)	113 Uut (284)	114 Fl (289)	115 Uup (288)	116 Lv (293)	117 Uus (294)	118 Uuo (294)	7

* Lantanoidi	57 La 138,91	58 Ce 140,12	59 Pr 140,91	60 Nd 144,24	61 Pm (145)	62 Sm 150,36	63 Eu 151,96	64 Gd 157,25	65 Tb 158,93	66 Dy 162,50	67 Ho 164,93	68 Er 167,26	69 Tm 168,93	70 Yb 173,05	71 Lu 174,97
# Aktinoidi	89 Ac (227)	90 Th 232,04	91 Pa 231,04	92 U 238,03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	101 Md (258)	102 No (259)	103 Lr (262)

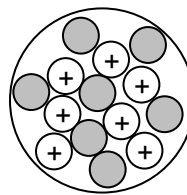
1. Sheme prikazuje delce v jedrih atomov izotopov A, B in C.

izotop A

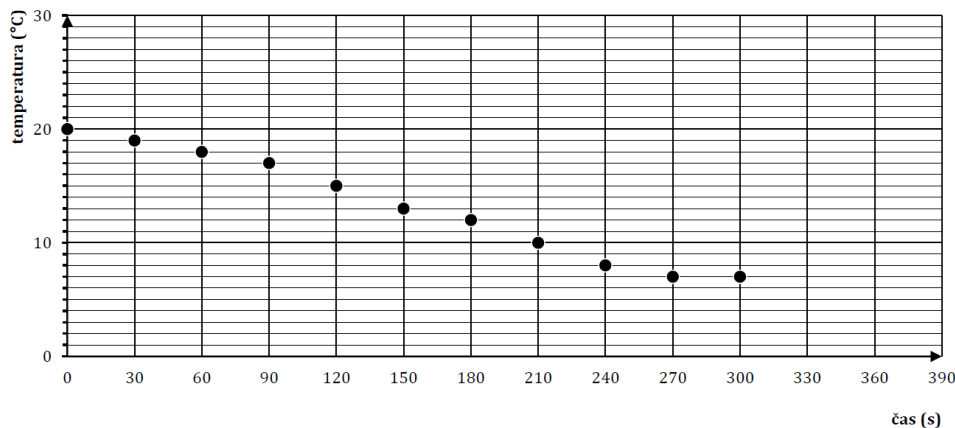
izotop B

izotop C

- 1.1 Zapiši vrstno in masno število atoma izotopa, katerega jedro je podano na shemi C.
- 1.2 Kateri izotop elementa ima največje masno število?
- 1.3 Kje v naravi je največ elementa, katerih jedra izotopov so podana?
- 1.4 Imenuj delce v tem elementu in napiši njihovo formulo.
2. Katere izmed naslednjih ugotovitev o periodnem sistemu elementov so pravilne?
- V periodnem sistemu so elementi razvrščeni po vrstnem številu.
  - V posamezni periodi narašča kovinski značaj elementov od desne proti levi.
  - Elementi na skrajni levi strani periodnega sistema so v naravi v elementarnem stanju.
  - Za metalurgijo pomembne kovine so v sredini periodnega sistema.
3. V atomu neznanega elementa X je 16 elektronov.
- 3.1 Napiši razporeditev elektronov po lupinah v atomu.
- 3.2 Katere ugotovitve so pravilne za neznan element X?
- Pri reakciji neznanega elementa z vodikom nastane spojina s formulo XH_3 .
  - Pri reakciji neznanega elementa s kisikom nastane spojina s formulo XO_2 .
  - Neznan element X tvori ione X^{2-} .
  - Pri reakciji neznanega elementa X s kalcijem nastane spojina s formulo CaX .
4. Zgradba molekul vodikovega jodida.
- 4.1 V shemi molekule vodikovega jodida prikaži vezne in nevezne elektronske pare.
- 4.2 Katere od navedenih trditev **niso** pravilne?
- Atom joda odda dva elektrona v skupen elektronski par.
  - Atom vodika in atom joda prispevata po en elektron v skupen elektronski par.
  - Atom joda odda dva elektrona atomu vodika; nastaneta iona joda in vodika.
  - Atom vodika odda dva elektrona v skupni elektronski par.

5. Amonijev klorid smo raztapljali v vodi in pri tem vsakih 30 s merili temperaturo. Meritve so podane v spodnjem grafu.

- 5.1 Sklepaj, kako dolgo je potekal proces raztapljanja.
 5.2 Na graf nariši podatke o temperaturi, ki bi jo izmeril, ob predpostavki, da raztopini ne dodajamo več amonijevega klorida.

6. V katerih snoveh so polarno kovalentne vezi?

- a P_4
- b KBr
- c NH_3
- d CaO
- e CH_4

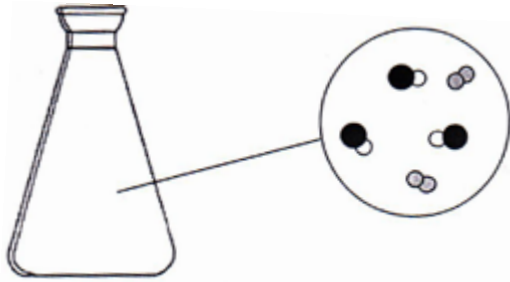
7. Snovi z ionsko zgradbo.

- 7.1 Košček kristala magnezijevega klorida vsebuje 1 milijon magnezijevih ionov Mg^{2+} . Koliko kloridnih ionov je v tem koščku kristala?
 7.2 Kateri od ionov ima drugačno elektronsko zgradbo od drugih treh?
 A natrijev ion Na^+
 B kalcijev ion Ca^{2+}
 C oksidni ion O^{2-}
 D fluoridni ion F^-

8. Zapiši urejene kemijske enačbe za opisane kemijske reakcije. V enačbah označi agregatna stanja reaktantov in produktov.

- 8.1 Če grelnik, na katerem se je nabrala obloga vodnega kamna damo v 15 % klorovodikovo kislino, zaslišimo šumenje in čez čas obloge ni več.
 8.2 V kraških jamah pronica trda voda. S stropa jame kaplja voda na tla. V jami opazimo, da rastejo kapniki. Poveži rast kapnikov s trdo vodo.

9. Na shemi je podana submikroskopska porazdelitev delcev dveh snovi v erlenmajerici.

Katere ugotovitve so pravilne?

- a V erlenmajerici je zmes dveh plinov.
  - b V erlenmajerici je zmes dveh spojin.
  - c V erlenmajerici je zmes elementa in spojine.
  - č V erlenmajerici je vodna raztopina elementa.
10. Dani so opisi elementov. Napiši imena teh elementov.
- 10.1 Halogeni element, katerega pare so vijolične barve.
  - 10.2 Alkalijska kovina, ki obarva plamen vijolično.
  - 10.3 Kovina rdečerjave barve.
  - 10.4 Kovina, ki je pri sobnih pogojih v tekočem agregatnem stanju.